

CENTAR ZA REGIONALNE AKTIVNOSTI
PROGRAMA PRIORITETNIH AKCIJA

MEDITERANSKI AKCIJSKI PLAN
PROGRAMA UN-a ZA OKOLIŠ

Izvješće o radu
Centra za regionalne aktivnosti
Programa prioritetah akcija (CRA/PPA)
u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine

Split, siječanj 2023.

Izvješće o radu

Centra za regionalne aktivnosti Programa prioritetnih akcija (CRA/PPA) za 2022. godinu

Naziv

Centar za regionalne aktivnosti Programa prioritetnih akcija (u daljnjem tekstu: Centar) obavlja svoju djelatnost, posluje i sudjeluje u pravnom prometu pod dvojezičnim nazivom, na hrvatskom i engleskom jeziku. Naziv Centra na engleskom jeziku je Priority Actions Programme Regional Activity Centre.

Skraćeni naziv Centra na hrvatskom jeziku je CRA/PPA, a na engleskom jeziku je PAP/RAC.

Osnivač

Republika Hrvatska

Osnivač Centra je Republika Hrvatska pa prava i dužnosti osnivača Centra obavlja Vlada Republike Hrvatske.

Prava i obveze Centra u vezi s provođenjem odobrenog mu dijela programa Mediteranskog akcijskog plana Programa Ujedinjenih naroda za okoliš određuju se ugovorom između osnivača Centra i Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (u daljnjem tekstu: UNEP).

Pravni oblik

Ustanova

Sjedište

Kraj sv. Ivana 11, Split

Telefon

021/ 340470

Faks

021/ 340490

Web stranica

<http://paprac.org/>

E-mail

paprac@paprac.org

Matični broj subjekta

060014933

OIB

27788012253

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Osnovni podaci o Centru.....	1
1.2. Djelatnost i osnovni zadaci Centra.....	2
1.3. Svrha izrade Izvješća o radu.....	3
2. Ustrojstvo, upravljanje i ljudski potencijal.....	4
2.1. Ustrojstvo i upravljanje.....	4
2.1.1 Upravno vijeće.....	4
2.1.2 Ravnatelj/ica.....	4
2.2. Resursi.....	5
2.2.1 Ljudski resursi/potencijal.....	5
2.2.2 Smještaj.....	5
2.3. Edukacija i usavršavanje radnika Centra.....	5
2.4. Standardizacija i unapređenje poslovanja.....	5
3. Poslovanje Centra.....	6
3.1. Mediteranski akcijski plan.....	7
3.1.1 UNEP/MAP-ovi programi upravljanje obalnim područjima (CAMP-ovi).....	7
3.1.2 UNEP/MAP-ov integralni program praćenja i procjene stanja morskog i obalnog okoliša.....	10
3.1.3 Prostorno planiranje na moru.....	11
3.1.4 Edukacija o IUOP-u: virtualni tečaj „MedOpen“.....	11
3.1.5 Mediteranski dan obale.....	12
3.1.6 Format za izvješćivanje o primjeni Protokola o IUOP-u.....	13
3.1.7 Internetske stranice.....	13
3.2. Ostali projekti vezani za provedbu Protokola o IUOP-u.....	14
3.2.1 Projekt CREATE.....	14
3.2.2 Projekti fondacije MAVA.....	14
3.2.3 Projekt MSP4BIO.....	15
3.2.4 Projekti UNEP-ova Svjetskog fonda za okoliš.....	15
3.3. Sudjelovanje u aktivnostima drugih sredozemnih organizacija.....	16
3.4. Aktivnosti Centra u Republici Hrvatskoj.....	16
3.4.1 Obalni planovi.....	16
4. Komunikacija, edukacija i promidžba.....	17
4.1. Vidljivost Centra.....	17
4.2. Suradnja s medijima.....	17
4.3. Edukacija i informiranje.....	17
4.3.1 Edukacijske aktivnosti.....	18
4.4. Publikacije.....	18
5. Financijsko poslovanje.....	18
6. Zaključak.....	20
Prilog 1. Popis korištenih kratica.....	21

Popis slika

Slika 1. Organigram sustava UNEP/MAP-a, sekretarijata Barcelonske konvencije.....	1
---	---

Popis tablica

Tablica 1. Struktura prihoda Centra u 2022.....	199
Tablica 2. Struktura rashoda Centra u 2022.....	19
Tablica 3. Rezultat poslovanja Centra u 2022.....	19

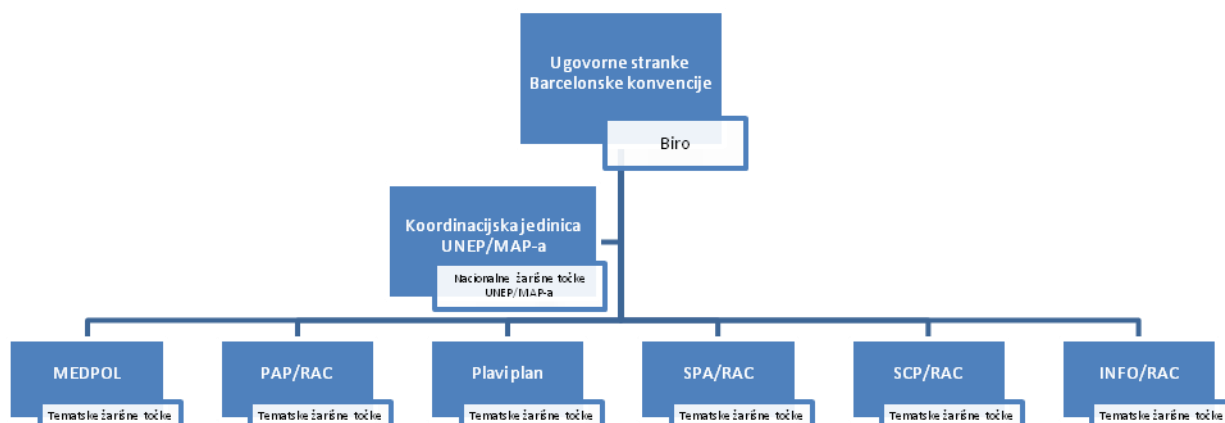
1. Uvod

1.1. Osnovni podaci o Centru

Centar je ustanova koja obavlja djelatnost vezanu za provođenje dijela programa Mediteranskog akcijskog plana Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (u daljnjem tekstu: UNEP/MAP), prema obvezama iz Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja (u daljnjem tekstu: Barcelonska konvencija). Centar obavlja stručne, organizacijske i tehničke poslove u okviru provedbe programa UNEP/MAP-a u područjima koja određuju Ugovorne stranke Barcelonske konvencije, a to su sve zemlje sredozemnog bazena i Europska unija.

Mediteranski akcijski plan (MAP) osnovan je 1975. godine, kao prvi u nizu UNEP-ovih programa za regionalna mora, s ciljem osiguranja kvalitetnijih uvjeta života za stanovnike zemalja koje okružuju Sredozemno more, te uspostavljanja i osnaživanja međudržavne suradnje i usuglašavanja strategije upravljanja zajedničkim prirodnim resursima. U fokusu UNEP/MAP-a su zaštita okoliša, promicanje modela održivog razvoja, kao i koordinacija aktivnosti i odnosa među zemljama regije u navedenim područjima. Na konferenciji održanoj 1976. godine, 16 zemalja Sredozemlja i Europska unija potpisale su Konvenciju o zaštiti Sredozemnog mora, tzv. Barcelonsku konvenciju, koja je 1995. godine dopunjena i izmijenjena u Konvenciju o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja. Barcelonska konvencija predstavlja pravni okvir za rad UNEP/MAP-a, a do danas je upotpunjena sa sedam protokola. Konvencija broji 22 ugovorne strane: Albanija, Alžir, Bosna i Hercegovina, Cipar, Crna Gora, Egipat, Europska unija, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Izrael, Libanon, Libija, Malta, Maroko, Monako, Sirija, Slovenija, Španjolska, Tunis i Turska.

Zemlje članice odlučuju o strategiji UNEP/MAP-a, njegovu financiranju i programu na sastancima Ugovornih stranaka Barcelonske konvencije, koji se održavaju svake dvije godine. Odluke donesene na sastancima Ugovornih stranaka pravno su obvezujuće za sve zemlje potpisnice Barcelonske konvencije. U svakoj zemlji djeluje po jedna ili više osoba zaduženih za koordinaciju aktivnosti UNEP/MAP-a i njegovih sastavnica unutar zemlje (tzv. žarišne točke ili na engleskom National Focal Points – NFPs), kako je shematski prikazano na slici 1.

Slika 1. Organigram sustava UNEP/MAP-a, sekretarijata Barcelonske konvencije

Centar usko surađuje s ostalim sastavnicama UNEP/MAP-a, a to su:

- Koordinacijska jedinica – krovni sekretarijat Barcelonske konvencije, sa sjedištem u Ateni (Grčka),
- Program za prevenciju i smanjenje zagađenja sredozemnog mora MEDPOL, sa sjedištem u Ateni (Grčka),
- Centar za intervencije u slučaju havarija i iznenadnog zagađenja mora REMPEC, sa sjedištem u La Valletti (Malta),
- Centar za regionalne aktivnosti zadužen za posebno zaštićena područja (SPA/RAC), sa sjedištem u Tunisu (Tunis),
- Centar za regionalne aktivnosti Plavi plan, sa sjedištem u Marseilleu (Francuska),
- Centar za regionalne aktivnosti zadužen za održive načine proizvodnje i korištenja proizvoda (SCP/RAC), sa sjedištem u Barceloni (Španjolska),
- Centar za regionalne aktivnosti zadužen za baze podataka i komunikaciju (INFO/RAC), sa sjedištem u Rimu (Italija).

1.2. Djelatnost i osnovni zadaci Centra

Centar obavlja stručne, organizacijske i tehničke poslove u okviru provedbe programa UNEP/MAP-a u područjima koje su odredile Ugovorne stranke Barcelonske konvencije.

Osnivač Centra je Republika Hrvatska pa prava i dužnosti osnivača Centra obavlja Vlada Republike Hrvatske.

Prava i obveze Centra u vezi s provođenjem odobrenog mu dijela programa UNEP/MAP-a određuju se ugovorom između osnivača Centra i UNEP-a.

Djelatnost Centra obuhvaća stručne, organizacijske i tehničke poslove koji se odnose na:

- provedbu odluka i drugih zaključaka i preporuka Ugovornih stranaka Barcelonske konvencije iz djelokruga rada Centra, koje financira UNEP putem Mediteranskog namjenskog fonda (u daljnjem tekstu: Fond),
- provedbu aktivnosti u okviru procesa upravljanja obalnim područjima, a posebno provedbe Protokola Barcelonske konvencije o integralnom upravljanju obalnim područjima Sredozemlja,
- provedbu projekata iz programa upravljanja obalnim područjima, što obuhvaća neposrednu suradnju s državnim tijelima, institucijama i stručnjacima Ugovornih stranaka Barcelonske konvencije,
- organizaciju međunarodnih konferencija, simpozija, seminara, znanstvenih radionica i sastanaka o zaštiti okoliša i upravljanju obalnim područjima,
- suradnju s drugim stručnim organizacijama Ujedinjenih naroda te drugim međunarodnim stručnim organizacijama, institucijama i stručnjacima u vezi s provedbom programa upravljanja obalnim područjima i provedbom projekata zaštite okoliša,

- suradnju sa stručnim organizacijama, institucijama i državnim tijelima Ugovornih stranaka Barcelonske konvencije u pružanju stručne i druge pomoći u zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja,
- stručno osposobljavanje domaćih i međunarodnih stručnjaka u provedbi programa zaštite okoliša, planiranja i upravljanja obalnim područjima,
- prijenos međunarodnih iskustava i znanja institucijama u Republici Hrvatskoj iz područja djelatnosti Centra, a odnose se na izradu prijedloga projekata upravljanja obalnim područjima.

U okviru svoje djelatnosti Centar može obavljati stručne poslove upravljanja obalnim područjima i zaštite okoliša i za druge naručitelje, uz naknadu i ako obavljanje tih poslova ne ometa obavljanje redovnih poslova te doprinosi provedbi Barcelonske konvencije i njenih protokola, u prvom redu Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjima, za čiju je provedbu u svim zemljama Sredozemlja Centar izravno zadužen i odgovoran.

Djelatnost Centra ostvaruje se temeljem plana rada definiranog projektnim dokumentima UNEP/MAP-a, koje donose Ugovorne stranke Barcelonske konvencije. Budući da je osnivač Centra Republika Hrvatska, ostvarivanje programa, a s tim u vezi i djelatnost Centra, provodi se sukladno zakonima Republike Hrvatske, propisima donesenim na temelju istih, Statutu Centra i ugovoru između osnivača Centra i UNEP-a. Djelatnost Centra ne obavlja se radi stjecanja dobiti. Centar o svojoj djelatnosti vodi dokumentaciju i evidenciju sukladno zakonima Republike Hrvatske i propisima donesenim na temelju istih.

Centar ima i obvezu podnošenja izvješća o radu i financijskih izvješća prema UNEP/MAP-u, i to: polugodišnjih, godišnjih i finalnih izvješća. Finalno izvješće podnosi se po isteku dvogodišnjeg razdoblja za koje su odobreni plan rada i proračun.

1.3. Svrha izrade Izvješća o radu

Slijedom obveza iz članka 43. Statuta Centra, Centar je dužan izraditi godišnje izvješće o radu, koje podnosi Vladi Republike Hrvatske. Izvješće služi za informiranje Vlade o provedenim aktivnostima i njegovoj ulozi u Republici Hrvatskoj i sredozemnoj regiji. Objavom izvješća o radu na svojim internetskim stranicama Centar ispunjava obvezu informiranja javnosti o svom radu i povećava transparentnost poslovanja.

2. Ustrojstvo, upravljanje i ljudski potencijal

2.1. Ustrojstvo i upravljanje

Organi Centra su Upravno vijeće i ravnatelj/ica.

2.1.1 Upravno vijeće

Upravno vijeće upravlja Centrom. Članove Upravnog vijeća imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske. Upravno vijeće ima pet članova, od kojih je jedan djelatnik Centra, a ostali su predstavnici Grada Splita, Sveučilišta u Splitu, ministarstva nadležnog za vanjske poslove i ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.

Mandat članova Upravnog vijeća traje četiri godine. Predsjednika Upravnog vijeća i njegovog zamjenika biraju članovi Upravnog vijeća između sebe.

Članovi upravnog vijeća u izvještajnom razdoblju bili su:

- dr.sc. Mario Šiljeg, državni tajnik u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja,
- mr.sc. Mirta Mandić, voditeljica Službe za globalna pitanja, Uprava za multilateralu i globalna pitanja u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova,
- gđa Branka Mimica, Odsjek za prostorno planiranje, uređenje i zaštitu okoliša Grada Splita,
- prof. dr. sc. Leandra Vranješ Markić, prorektorica za znanost i inovacije Sveučilišta u Splitu,
- gđa Dina Šilović, financijska koordinatorica u Centru za regionalne aktivnosti Programa prioritetnih akcija.

Tijekom 2022. godine Upravno vijeće održalo je dvije sjednice. Prva je održana 13. listopada u prostorijama Centra. Potvrđen je zapisnik s prethodne sjednice Upravnog vijeća, kao i privremeno Izvješće ravnateljice o provedbi programa rada u 2022.g. i 1. rebalans financijskog plana Centra za 2022.g.

Druga sjednica održana je 23. prosinca online. Na sjednici je usvojen zapisnik s prethodne sjednice Upravnog vijeća, kao i dopunjeno Izvješće ravnateljice o poslovanju Centra u 2022.g., Godišnji program rada za 2023.g., 2. rebalans financijskog plana rada Centra za 2022.g. i Financijski plan Centra za 2023.g.

2.1.2 Ravnatelj/ica

Ravnatelj/ica vodi Centar. Ravnatelj/ica predstavlja i zastupa Centar te poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Centra, zastupa Centar u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima.

Ravnateljica je u izvještajnom razdoblju bila mr.sc. Željka Škaričić.

2.2. Resursi

2.2.1 Ljudski resursi/potencijal

Centar broji 10 djelatnika zaposlenih na neodređeno vrijeme. Zbog povećanja obima poslova, u 2022. godini zaposlen je dodatni djelatnik na određeno vrijeme, do kraja 2023. godine.

2.2.2 Smještaj

Centar posluje u uredskim prostorijama na adresi Kraj sv. Ivana 11, Split, površine od cca 300 m² odnosno cca 27 m² po zaposleniku¹. Prostorije su Centru ustupljene na korištenje od strane Grada Splita.

2.3. Edukacija i usavršavanje radnika Centra

Podizanje razine specifičnih znanja djelatnika i jačanje kapaciteta Centra iznimno su važni za obavljanje propisanih zadataka. Edukacija se provodi u okviru projekata i aktivnosti u kojima Centar sudjeluje.

Na održanim edukacijama povećana je sposobnost radnika za ispunjenje radnih obveza, a fokus edukativnih aktivnosti odnosio se na konferencije, seminare i radionice iz područja rada Centra, koje su se u 2022. godini uglavnom održavale on-line.

U 2022. godini djelatnici Centra sudjelovali su na sljedećim webinarima:

- Zakon o ustanovi (21.siječnja 2022.), organizator Učilište Eduka savjet,
- GFI i porezni izvještaji za neprofitne organizacije (4.veljače 2022.), organizator TEB POSLOVNO SAVJETOVANJE d.o.o.,
- GDPR na praktičnim primjerima (3. ožujka 2022.), organizator TEB POSLOVNO SAVJETOVANJE d.o.o.,
- PDV - Oporezivanje i evidentiranje usluga primljenih iz inozemstva (10. ožujka 2022.), organizator TEB POSLOVNO SAVJETOVANJE d.o.o.,
- Uvođenje eura u sustavu proračuna, nova aplikacija za financijske izvještaje, raspodjela rezultata i dr. aktualnosti (6. travnja 2022.), organizator Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika,
- Pregled svih novina kroz 2022.; plan nabave i ostale aktualne teme (16.prosinca 2022.), organizator Infos puls.

2.4. Standardizacija i unapređenje poslovanja

Od 2021. godine web stranice Centra prilagođene su osobama s invaliditetom prema Zakonu o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora

---

¹ Računa se prema 11 radnika koliko ih je bilo na dan 31. prosinca 2022. godine.

(NN 17/19), a sve u namjeri da se i toj skupini potencijalnih korisnika omogući pristup dostupnim digitalnim sadržajima.

3. Poslovanje Centra

Glavno područje djelovanja Centra je integralno upravljanje obalnim područjima (IUOP), prepoznato kao put prema održivosti u obalnim područjima već od UN konferencije o okolišu i razvoju, održane 1992. godine u Rio de Janeiru. Centar je globalno poznat kao centar izvrsnosti za IUOP i ključni mehanizam za zaštitu obala Sredozemlja i razvoj za to potrebnih metoda i alata prilagođenih potrebama zemalja regije. Na nacionalnoj i lokalnoj razini IUOP se provodi u sklopu UNEP/MAP-ovih programa upravljanja obalnim područjima (općepoznatih po engleskoj kratici CAMP – Coastal Area Management Programme) i sličnih inicijativa koje imaju za cilj izradu obalnih planova i nacionalnih obalnih strategija (<http://iczmplatform.org/projects>).

Od posebnog značaja za rad Centra je stupanje na snagu Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjima u Sredozemlju (u daljnjem tekstu: Protokol), čijih 40 pomno sročeni članaka osigurava sveobuhvatan pravni okvir kojim se zemlje sredozemne regije obvezuju na izradu i provođenje nacionalnih strategija i planova, kao i na međunarodnu suradnju u cilju održivog razvoja u njihovim obalnim područjima. Protokolom se želi promijeniti negativne trendove u korištenju obalnih resursa i učiniti razvojne trendove što održivijim. Potpisan je u Madridu 2008. godine od strane 15 ugovornih stranaka Barcelonske konvencije, a stupio je na snagu 2011. godine. Do danas ga je ratificiralo 12 zemalja (Albanija, Crna Gora, Francuska, Hrvatska, Izrael, Libanon, Malta, Maroko, Sirija, Slovenija, Španjolska i Tunis) te Europska unija kao punopravna potpisnica Barcelonske konvencije, što ga čini dijelom europske pravne stečevine. U mnogim drugim zemljama proces ratifikacije je u tijeku, a u nekima i pri kraju.

Protokol je jedinstven regionalni pravno-obvezujući dokument na svijetu, koji je nastao kao rezultat četverogodišnjeg procesa konzultacija i pregovora sa i među zemljama regije, koje su se odlučile za pravni dokument, a ne samo preporuku kao što to ima Europska unija. Izrada i donošenje Protokola bili su još jedna potvrda da more spaja zemlje s različitom geografijom, poviješću, tradicijom, običajima, načinom života i stupnjem razvoja, a okoliš i briga o njemu ih ujedinjuju.

Odlukom ugovornih stranaka, Centru je dodijeljena uloga koordinatora provedbe Protokola, a on je izvršava kroz izradu i primjenu novih metodologija, instrumenata i alata, provedbu CAMP-ova, edukaciju i komunikaciju s dionicima na svim razinama. Ukratko, Centar ima dvojaku ulogu: djelovanje na globalnoj razini kroz donošenje zakonskih i strateških dokumenata, ali i na lokalnoj razini kroz pomoć zemljama i njihovim nižim jedinicama (regije, gradovi) u provedbi tih dokumenata.

Službena verzija Protokola na engleskom, francuskom, španjolskom i arapskom jeziku:

<http://iczmplatform.org/storage/documents/sewmrXIR9gTwfvBgjJ4SAjhvqsLrBF6qB0B89xK8.pdf>

Zakon o potvrđivanju Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja (sa tekstom Protokola na engleskom i hrvatskom jeziku):

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2012_11_8_96.html

3.1. Mediteranski akcijski plan

Program rada i proračun Centra za razdoblje od siječnja do prosinca 2022. godine usvojeni su od strane zemalja potpisnica Barcelonske konvencije u sklopu programa rada i proračuna cijelog UNEP/MAP-a za razdoblje 2022.-2023., donesenog na sastanku ugovornih stranaka (COP 22) održanom u Antaliji (Turska), u prosincu 2021. godine. U skladu s donesenim dvogodišnjim planom, Centar je u 2022. godini proveo sljedeće aktivnosti:

3.1.1 UNEP/MAP-ovi programi upravljanje obalnim područjima (CAMP-ovi)

U okviru CAMP-ova Centar je zadužen za koordinaciju aktivnosti svih sastavnica UNEP/MAP-a, u suradnji s Koordinacijskom jedinicom UNEP/MAP-a u Ateni. CAMP-ovi imaju za cilj:

- olakšati provedbu Protokola u zemljama potpisnicama Barcelonske konvencije;
- izraditi i donijeti strateške i provedbene dokumente za održivo korištenje obalnih resursa;
- olakšati primjenu inovativnih metoda i alata za planiranje i upravljanje obalnim i morskim područjima;
- ojačati kapacitete na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini za ostvarenje ciljeva ekonomske, socijalne i okolišne održivosti.

Područja provedbe CAMP-ova određuju se po pre-definiranim kriterijima, među kojima treba istaknuti:

- reprezentativnost tematike koja će se obrađivati i izgledi da će predložena rješenja biti korisna kao primjer i za druga obalna područja;
- politička podrška državnih i lokalnih institucija i spremnost da se rezultati projekta pretoče u lokalne i nacionalne razvojne politike;
- zadovoljavajući institucionalni kapacitet za provedbu projekta u obalnom području na koje se projekt odnosi.

Na prijedlog zainteresirane zemlje, odluka o izradi i provedbi CAMP-a donosi se na konferenciji ugovornih stranaka Barcelonske konvencije.

U 2022. godini, u suradnji s ostalim UNEP/MAP-ovim centrima i odgovarajućim nacionalnim institucijama, otpočela je provedba nove generacije CAMP-ova fokusiranih na interakcije mora i kopna i prekograničnu suradnju.

CAMP Bosna i Hercegovina

Sporazum o CAMP-u za Bosnu i Hercegovinu potpisan je 2020.g. te je u rujnu iste godine otpočela provedba ovog dvogodišnjeg projekta. Projekt je bio usmjeren prema prioritarnim problemima relativno kratke nacionalne obale i odnosio se na uspostavu institucionalnog mehanizma za IUOP, izradu prijedloga za monitoring morskog i obalnog okoliša, popis morskih staništa i zaštićenih područja, izradu nacionalnog plana intervencija u slučaju iznenadnog zagađenja mora, studiju za potrebe razvoja održivog turizma, uspostavu sustava upravljanja

podacima i prijedlog mjera za prilagodbu na klimatske promjene. Tijekom projekta organiziran je niz aktivnosti za stručno osposobljavanje i podizanje svijesti nacionalnih i lokalnih dionika, uz sudjelovanje većine sastavnica UNEP/MAP-a.

U svibnju 2022. g. održan je, u Sarajevu, sastanak Upravnog vijeća koje je razmotrilo studije i izvještaje izrađene pod vodstvom Centra, i to: studija o održivom turizmu u općini Neum i zaleđu, studija utjecaja klimatskih promjena na obalno područje, izvještaj o institucionalnom i pravnom okviru za upravljanje obalnim područjem i izvještaj o praćenju nekih od indikatora UNEP/MAP-ova Integralnog programa praćenja i procjene stanja okoliša (eng. Integrated Monitoring and Assessment Programme – IMAP). Sve navedene studije i izvještaji nalaze se na web stranicama CAMP-a, koje su uspostavljene početkom 2022. g. (<https://iczmplatform.org/page/bosnia-and-herzegovina> i <http://campbh.info-rac.org/portfolio/>).

Na istom je sastanku odlučeno da će se finalna konferencija projekta održati u Neumu, 13. rujna, uz sudjelovanje predstavnika svih razina vlasti, koordinatorice UNEP/MAP-a, predstavnika svih UNEP/MAP-ovih centara koji su sudjelovali u projektu (PAP/RAC, INFO/RAC, REMPEC i SPA/RAC), članova Upravnog vijeća projekta i velikog broja lokalnih dionika.

Na konferenciji je još jednom potvrđena izuzetna važnost projekta za općinu Neum i za cijelu zemlju jer se, osim prijedloga rješenja konkretnih obalnih problema, projekt dotaknuo i pitanja od značaja za druge razine vlasti, a sve kao potpora procesu ratifikacije Protokola o IUOP-u i usvajanja Nacionalne strategije za slučaj onečišćenja mora uslijed havarije brodova, koju je u sklopu projekta izradio UNEP/MAP-ov centar REMPEC.

U popodnevnim satima održana je lokalna proslava Dana obale. Bogato osmišljen program uključivao je nastup djece svih uzrasta – od vrtića do srednjoškolaca, mažoretkinja, folklornih grupa, sve u cilju što bolje promidžbe rezultata projekta i osvješćivanja potrebe zaštite mora i obale i održivog razvoja. Tom prilikom je bosanskohercegovački biolog, istraživač i aktivista Andrej Gajić proglašen počasnim ambasadorom obale za 2022. godinu..

CAMP Albanija-Italija

Za ovaj CAMP, znan kao „CAMP Otrant“, studija izvodljivosti izrađena je u 2019. godini. Studija je dala pregled glavnih značajki područja obuhvata (regije Vlora u Albaniji i Apulija u Italiji), uključujući geografski opis, hidrografiju i geomorfologiju, povijesno i kulturno naslijeđe, gospodarske aktivnosti, osnovne probleme vezane za okoliš, te institucionalni zakonski okvir. Studija je potvrđena na Konferenciji ugovornih stranaka (COP 21, Napulj, prosinac 2019.), što je omogućilo da se pristupi izradi sporazuma o provedbi CAMP-a između Albanije, Italije i UNEP/MAP-a, dovršenog krajem 2020. godine.

U ožujku 2021. Centar je u ime UNEP/MAP-a potpisao s nadležnim ministarstvima Albanije i Italije sporazum o provedbi prekograničnog CAMP projekta za područje Otranta. Angažirani su nacionalni koordinatori u obje zemlje te je razrađen detaljni program rada za dvije godine. Održan je i niz sastanaka na lokalnoj razini (u regijama Apulija u Italiji i Vlora u Albaniji), kao i prvi zajednički sastanak.

Predložene aktivnosti strukturirane su na tri razine: strateška, sektorska i operativna. Tako su raspoređeni i ciljevi projekta. Strateški cilj je prekogranična suradnja na provedbi IUOP-a (primjenjujući Protokol o IUOP-u i EU Direktivu o prostornom planiranju mora - PPM) kroz aktivnosti kojima je cilj: smanjenje zagađenja, jačanje održivog turizma, pojačana zaštita prirodnih staništa i biološke raznolikosti.

Osim obalnih i morskih područja regija Apulija i Vlora, projekt na poseban način uzima u obzir morsko područje izvan nacionalnih jurisdikcija (Area Beyond National Jurisdiction - ABNJ) u području Otranta.

U 2022. godini održavani su redoviti sastanci projektnog tima te su angažirani dodatni eksperti za komunikacije, grafički dizajn, analizu alata potrebnih za planiranje ABNJ i baze podataka. Zajedno s centrom INFO/RAC iz Rima, izrađene se web stranice projekta.

Upravno vijeće projekta sastalo se online 9. studenoga i 21. prosinca 2022. kako bi razmotrilo napredak projekta u razdoblju siječanj – studeni 2022. i usvojilo plan rada do ožujka 2023., koji uključuje i organizaciju prve prekogranične radionice te lokalnih informacijskih radionica u Vlora i Apuliji, planiranih za početak 2023. godine.

CAMP Izrael

U 2019. godini izrađene su dvije odvojene studije s ciljem definiranja zone obuhvata ovog prekograničnog CAMP projekta, procijene stanja okoliša, prijedloga projektnih aktivnosti (nacionalnih i transnacionalnih), procijene mogućnost dugoročne održivosti projekta, te pregleda postojećih projekata između Cipra i Izraela.

Imajući u vidu rezultate i preporuke studije, Centar je u 2020. godini pripremio nacrt sporazuma o provedbi projekta na temelju konzultacija sa zemljama, a detalji za neke od aktivnosti i budžet dogovarali su se na on-line sastancima s predstavnicima obiju zemalja. Sporazum je trebao biti usuglašen i potpisan početkom 2021., kad je trebala i početi provedba projekta.

Pandemija Covid-19 usporila je interne konzultacije nadležnih ministarstava u obje zemlje pa time i potpisivanje sporazuma o provedbi CAMP-a. Izraelski kolege ipak su uspjeli proceduru privesti kraju pa je na Birou UNEP/MAP-a odlučeno da projekt u toj zemlji počne čim prije, s time da će se Cipar pridružiti kad se za to steknu uvjeti.

Odmah po potpisivanju sporazuma između Izraela i Centra, u studenome 2021., detaljno je razrađen plan rada i pripremljen tender za odabir nacionalnog koordinatora koji će dužnost preuzeti 2022. godine.

Predviđeno je da će projekt:

- razviti shemu upravljanja na lokalnoj i općinskoj razini u skladu sa principima IUOP-a te razviti za to potrebne alate;
- testirati metodologiju analize međudnosa kopna i mora razvijenu od strane Centra;

- izraditi izvještaje vezane za obalni deskriptor „promjena pokrova tla“ kao podlogu za uključenje u službenu listu deskriptora UNEP/MAP-ova Integralnog programa monitoringa i procjene stanja okoliša.

U 2022. godini započela je provedba svih projektnih aktivnosti, organizirani su redoviti online sastanci projektnog tima, kao i dva sastanka Upravnog vijeća projekta (26. srpnja i 7. studenoga). Usvojen je plan rada do svibnja 2023. godine i dogovoreno je da će prvi sastanak u živo biti održan u Tel Avivu, 24. i 25. siječnja 2023. kako bi se osiguralo aktivno sudjelovanje obalnih općina.

U sklopu „Mediterranskog paviljona“ na COP 27 u Sharm el-Sheiku u Egiptu, nacionalni nositelji projekta, točnije Sveučilište iz Tel Aviva, organizirali su prezentaciju projekta u sklopu jednosatnog programa pod nazivom „Obalni gradovi na udaru klimatskih promjena“. Tom je prilikom izraelska ministrica zaštite okoliša istaknula važnost CAMP-a za edukaciju, primjenu odgovarajućih alata i promidžbu dobre prakse za jačanje otpornosti obalnih gradova pred prijetnjom klimatskih promjena.

3.1.2 UNEP/MAP-ov integralni program praćenja i procjene stanja morskog i obalnog okoliša

Integralni program praćenja i procjene stanja morskog i obalnog okoliša (IMAP) jedna je glavnih aktivnosti cijelog sustava UNEP/MAP-a. Provedba integralnog programa praćenja temelji se na 11 zajedničkih ekoloških ciljeva dogovorenih na sastanku ugovornih stranaka Barcelonske konvencije, održanom 2008. godine u Almeriji (COP 15). Ti zajednički ekološki ciljevi organizirani su u 4 skupine: 1. Biološka raznolikost; 2. Ribarstvo; 3. Obala i hidrografija; 4. Zagađenje i otpad.

Centar je zadužen za IMAP u dijelu koji se odnosi na obalne deskriptore (3. skupina). U tom kontekstu je kroz 2022. godinu nastavio pružati podršku u provedbi nacionalnih monitoringa u zemljama Sredozemlja s ciljem prikupljanja podataka za pripremu UNEP/MAP-ova izvještaja o stanju okoliša (QSR 2023) i izvještavanja o stanju obalnih područja.

U suradnji s nacionalnim i međunarodnim stručnjacima, i uz financiranje osigurano kroz EU projekt EcAp Med III, dovršeni su nacionalni izvještaji za deskriptore 15 (promjena obalne linije uslijed antropogenog utjecaja) i 16 (hidrografija).

Predloženi su kriteriji procjene i smjernice za njihovu primjenu za deskriptor 16 te su uspješno testirani u Maroku. Također je ažuriran deskriptor 25 (promjena pokrova tla) koji će, na slijedećem sastanku Ugovornih stranaka Barcelonske konvencije, biti predložen za uvrštenje na listu obveznih deskriptora.

Prikupljeni su svi potrebni materijali za izradu dijela izvještaja QSR 2023 koji se odnosi na stanje obale te je započelo strukturiranje odgovarajućih poglavlja.

Centar je aktivno sudjelovao i u svim sastancima radne grupe vezanim za IMAP, koje saziva UNEP/MAP.

3.1.3 Prostorno planiranje na moru

Iako ga Protokol izrijekom ne spominje, planiranje namjene mora implicitno je predviđeno samom definicijom obalnog područja (članak 3 Protokola) koje ima svoju kopnenu i morsku komponentu, s time da se morski dio obalnog područja proteže do vanjske granice teritorijalnog mora zemalja članica Barcelonske konvencije. Iz tog razloga, a posebno po donošenju Direktive Europske unije o uspostavi okvira za prostorno planiranjeorskog područja, ugovorne stranke Barcelonske konvencije, na svojoj konferenciji u Tirani (COP 20) u prosincu 2017., naložile su Centru da dio svojih aktivnosti usmjeri na uvođenje planiranjaorskog područja u sustav Barcelonske konvencije.

Naslanjajući se na stručne smjernice za provedbu planiranja namjene mora, koje je Centar izradio u prethodnom dvogodištu, u 2022. godini izrađene su posebne web stranice na tu temu, dizajnirane kao interaktivni prostor u kojem će svi zainteresirani (planeri, donositelji odluka, sveučilišni profesori i studenti, zainteresirana javnost...) moći usavršiti svoje poznavanje problematike korištenja mora, s posebnim osvrtom na ekosustavni pristup planiranju namjene mora, međuodnosima kopna i mora, i klimatskim promjenama. Ovaj vrijedni alat edukacije i pomoći u procesu planiranja dostupan je na engleskom i francuskom jeziku (<https://msp.iczmplatform.org/>).

Osim toga, Centar je na ovu temu uspostavio dugoročnu suradnju sa UNESCO-ovom Međuvladinom oceanografskom komisijom (IOC-UNESCO) te redovito doprinosi njihovoj inicijativi „MSPGlobal“ kroz dostavu informacija o svojim aktivnostima i organiziranje zajedničkih aktivnosti.

3.1.4 Edukacija o IUOP-u

Edukacijske aktivnosti prepoznate su od strane svih Ugovornih stranaka Barcelonske konvencije kao ključne za provedbu Protokola o IUOP-u.

Virtualni tečaj „MedOpen“

„MedOpen“, virtualni tečaj o IUOP-u koji Centar provodi od 2004.g. s ciljem jačanja kapaciteta u zemljama Sredozemlja za upravljanje obalnim područjima, u 2022. godini nadopunjen je svježim materijalima, posebno u odnosu na utjecaj klimatskih promjena i planiranje korištenja mora.

Kao i prethodnih godina, osnovni „MedOpen“ tečaj (<https://iczmplatform.org/page/med-open>) bio je dostupan tijekom cijele godine na engleskom, francuskom i talijanskom jeziku.

U 2022. godini, uz financijsku podršku njemačkog GIZ, održan je tečaj prilagođen studentima Nacionalne škole za morsku znanost i obalno planiranje (Ecole Nationale des Sciences de la Mer et de l'Aménagement du Littoral - ENSMALL) iz Alžira. Centar je stavio na raspolaganje svoju „MedOpen“ platformu te je angažirao jednog od predavača. U okviru tečaja, 23 studenta dobila su dodatna znanja o integralnom upravljanju obalnim područjima i prostornom planiranju mora.

Ovaj tečaj poseban je i po tome što je uključio četverodnevni praktični rad uživo, koji je organiziran u gradu Alžiru, od 23. do 26. listopada, uz sudjelovanje predstavnika Centra.

Osim teoretskog dijela, koji uključuje diskusiju na virtualnoj platformi na temu svake od 12 lekcija, tečaj je imao i praktični dio – simulacijsku igru koja se odnosila na obalno pilot područje. Treća obavezna aktivnost za studente bila je izrada završnog eseja, uz primjenu znanja i vještina stečenih tijekom tečaja. Svi polaznici koji su sudjelovali u sve tri aktivnosti (diskusija, simulacijska igra i izrada završnog eseja), te čija je aktivnost pozitivno ocijenjena od strane predavača, dobili su certifikat o završenom tečaju.

Podrška Sirijskom virtualnom sveučilištu

Na zamolbu kolega sa Sirijskog virtualnog sveučilišta (SVU), Centar je, kroz rujnu i listopad 2022., održao sedam dvosatnih predavanja za polaznike postdiplomskog programa o integralnom upravljanju prirodnim resursima. Predavanja su održali djelatnici Centra, i to na teme: IUOP i Protokol o IUOP-u; planiranje namjene mora i interakcije obala-more; IMAP; adaptacija na klimatske promjene.

Iako ova aktivnost nije predviđena programom rada Centra, zadovoljstvo je bilo pružiti podršku sirijskim kolegama te je dogovoreno da će se ovakva suradnja nastaviti i u idućim godinama.

3.1.5 Mediteranski dan obale

Od 2007. godine Centar organizira, svake godine u drugoj zemlji, regionalnu proslavu „Mediteranskog dana obale“ (<https://coastday.net/>), najveće komunikacijske kampanje cijelog sustava UNEP/MAP-a. Cilj ove kampanje je promicanje vrijednosti obalnih područja te podizanje svijesti o pritiscima i ugrozama kojima su izloženi sredozemno more i obale koje ga okružuju.

Uz podršku Globalnog fonda za okoliš (Global Environmental Facility - GEF) i njegova programa za Mediteran („MedProgramme“), regionalna proslava „Mediteranskog dana obale“ za 2022. godinu održana je 28. rujna u marokanskom gradu Tanger. Centralna tema proslave bila je jačanje otpornosti obalnih područja na utjecaj klimatskih promjena.

Službeni, jutarnji dio proslave, okupio je više od 100 predstavnika nacionalnih i lokalnih institucija i organizacija, kao i međunarodnih organizacija. Održane su dvije panel diskusije: prva na temu izazova i rješenja za održivi razvoj na razini Sredozemlja; druga na temu lokalne zajednice, s posebnim osvrtom na regiju Tanger-Tetouan-Al Hoceima za koju je u tijeku izrada obalnog plana, također uz financijsku podršku GEF-a i stručnu podršku Centra.

U popodnevnim satima, u suradnji s lokalnom nevladinom organizacijom, na plaži Malabata u Tangeru su organizirane aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti djece i omladine o potrebi zaštite okoliša. Sudjelovalo je oko 200 djece.

Mnoge zemlje i organizacije pridružile su se sa svojim lokalnim proslavama, a Centar im je dao podršku kroz pozdravne govore, predavanja, online javljanje i promidžbeni materijal:

- U sklopu završne konferencije CAMP projekta, Grad Neum organizirao je lokalnu proslavu 13. rujna, uz bogat program i sudjelovanje djece i omladine svih uzrasta – od vrtića do srednjoškolaca;
- Na tri lokacije u Hrvatskoj – u Kaštel Gomilici u organizaciji Upravnog odjela za turizam i pomorstvo Splitsko-dalmatinske županije, na Lastovo u sklopu simpozija „Anatomija otoka“ i u Splitu s učenicima gimnazije „Vladimir Nazor“ – održan je niz predavanja i edukacijskih aktivnosti za djecu svih uzrasta;
- Već godinama, u Sloveniji se obilježava „Tjedan obale“: ove godine program je osmišljen i proveden u suradnji s kolegama iz EUSAIR-ova ureda u Izoli.

3.1.6 Format za izvješćivanje o primjeni Protokola o IUOP-u

Prema članku 26 Barcelonske konvencije, ugovorne stranke imaju obvezu izvješćivanja o pravnim, administrativnim i drugim mjerama poduzetim u cilju primjene Barcelonske konvencije i pripadajućih protokola, te preporuka usvojenih na sastancima ugovornih stranaka. Kako bi se zemljama olakšalo podnošenje izvješća vezanih za provedbu Protokola o IUOP-u, razrađen je on-line upitnik, a Centar pruža punu tehničku i administrativnu podršku.

Budući da se izvještaji podnose na kraju dvogodišnjeg razdoblja Barcelonske konvencije, tj. prije svake Konferencije ugovornih stranaka (slijedeća je u prosincu 2023. godine), u 2022. godini nije bilo aktivnosti vezanih za izvješćivanje.

3.1.7 Internetske stranice

Centar ima obavezu održavati internetske stranice na službenim jezicima UNEP/MAP-a, a to su engleski i francuski jezik. Pored toga, dodana je i posebna stranica na hrvatskom jeziku, koja nije prijevod osnovnih stranica na engleskom i francuskom jeziku, već služi za objavu materijala sukladno zakonu.

Internetska stranica Centra, kao i posebna stranica „Mediterranskog dana obale“ i tečaja „MedOpen“, redovito se ažuriraju. Sve stranice u punoj su funkciji i stalno se nadograđuju:

<http://paprac.org/>

<https://coastday.net/>

<https://iczmplatform.org/page/med-open>

3.2 Ostali projekti vezani za provedbu Protokola o IUOP-u

Centar je pružao tehničku pomoć zemljama članicama u provedbi Protokola kroz više projekata financiranih iz sredstava Europske unije i drugih donora. Kratak sažetak o aktivnostima u tim projektima dat je u poglavljima koja slijede.

3.2.1 Projekt CREATE

U 2021. godini dovršen je projekt „ADRIADAPT – informacijska platforma o otpornosti na klimatske promjene za jadranske lokalne zajednice“ – Interreg CBC Italy-Croatia projekt u kojem je Centar bio jedan od partnera. U sklopu projekta izrađena je Internet platforma s informacijama za podršku jadranskim gradovima u jačanju otpornosti na klimatske promjene.

EU je prepoznala vrijednost rezultata ovog projekta te je 2022. odobrila novi projekt „CREATE“ koji se naslanja na „ADRIADAPT“ i ima za cilj kapitalizirati njegove rezultate kroz informacijske i komunikacijske aktivnosti prema što širem spektru dionika u Jadranskoj regiji i šire. Ovaj jednogodišnji projekt započeo je u lipnju 2022. godine, a Centar je partner zadužen za održavanje ADRIADAPT platforme i organizaciju webinarâ, tzv. „Thursday CREATivE Talks“, na temu klimatskih promjena. U 2022. organizirana su dva webinarâ, svaki s oko 150 registriranih sudionika.

<https://adriadapt.eu/>

<https://www.italy-croatia.eu/web/create>

3.2.2 Projekti Fondacije MAVÄ

Centar je bio vrlo aktivan u mobiliziranju vanjskih izvora financiranja pa se, među ostalim, uključio i u aktivnosti Fondacije MAVÄ. Odobreno je pet projekata o degradaciji obalnih močvarnih područja zbog izgradnje na obali i utjecaja voda, u kojima je Centar partner: transverzalni projekt „Governance i sudjelovanje dionika“; projekt zaštite delte rijeke Bojane; projekt zaštite i održivog razvoja obalnog močvarnog područja velike ekološke vrijednosti u Ghar El Melh u Tunisu; promotivna kampanja o močvarnim područjima; te projekt integralnog upravljanja obalnim i morskim staništima zaljeva Oristano (Maristanis) na Sardiniji.

Svih pet projekata je uspješno provedeno kraju te je s Fondacijom MAVÄ ugovorena druga faza, kojom će se financirati konkretne aktivnosti u području delte rijeke Bojane u Albaniji te izrada prijedloga inovativnih razvojnih projekata za područje Ghar El Melh u Tunisu.

Slijedom javnog natječaja, MAVÄ financiranje dodijeljeno je dvjema nevladinim organizacijama u Albaniji za močvarno područje Velipoje te su realizirane aktivnosti u području Cukali (rehabilitacija habitata i infrastruktura u službi održivog turizma; obnova vatrogasnih puteva i čišćenje zaštićenog područja; rehabilitacija degradiranih površina i sadnja borova; izrada i postavljanje informativnih panoa) i u području Daic (irigacija 300 ha poljoprivrednog zemljišta s direktnom koristi za 242 individualna poljoprivrednika i 140 obitelji; obnova habitata nekoliko zaštićenih vrsta; diversifikacija poljoprivrednih kultura; obuka i podizanje svijesti).

Sve aktivnosti privedene su kraju u 2022. godini i podneseni su izvještaji Fondaciji MAVVA koja, nažalost, prestaje financirati projekte zaštite okoliša i okreće se prema projektima promicanja kulture i umjetnosti.

3.2.3 Projekt MSP4BIO

Centar sudjeluje u interdisciplinarnom konzorciju HORIZON2020 projekta MSP4BIO čiji je cilj jačanje kapaciteta za znanstveno utemeljeno planiranje namjena mora i zaštitu biološke raznolikosti kroz mrežu morskih zaštićenih područja u Sredozemlju, u Crnom moru, na Baltiku i Atlantiku. U rujnu je Centar sudjelovao na inicijalnoj konferenciji projekta na Azorima, na kojoj su dogovoreni sljedeći koraci i određena pilot područja – u svakoj regiji po jedno.

<https://msp4bio.eu/>

3.2.4 Projekti UNEP-ova Svjetskog fonda za okoliš

Krajem 2020. potpisan je ugovor za projekt 2.1 „Mediterranean Coastal Zones: Water Security, Climate Resilience and Habitat Protection“ („Obalna područja Sredozemlja: sigurnost vode, klimatska otpornost i zaštita staništa“), kao dio sveobuhvatnog financijskog paketa „MedProgramme“ koji će se provoditi na razini cijelog UNEP/MAP-a. Ovaj prijedlog pripremljen je za sljedeće članice UNEP/MAP-a koje su prihvatljive za financiranje od strane Svjetskog fonda za okoliš (GEF-a): Albanija, Alžir, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Egipat, Libanon, Libija, Maroko i Tunis.

Projektne aktivnosti Centra osmišljene su kao pružanje potpore zemljama u ratifikaciji i provedbi Protokola o IUOP-u, i to od edukacije kroz tematske radionice, inicijativa na podizanju svijesti i izrade različitih procjena i studija, do potpore izradi nacionalnih strategija za IUOP te planova upravljanja obalnim područjima u više zemalja. Partneri u provedbi su UNESCO-ov Međunarodni hidrološki program (UNESCO-IHP), Globalno partnerstvo za vode (GWP-Med) i UNEP/MAP-ov Plavi plan.

Osim ovog projekta, ugovoren je dodatni projekt „Enhancing regional climate change adaptation in the Mediterranean Marine and Coastal Areas“ („Jačanje prilagodbe na klimatske promjene u obalnim i morskim područjima Sredozemlja“). Ovaj projekt namijenjen je Albaniji, Alžiru, Libiji, Crnoj Gori, Maroku i Tunisu. Projektne aktivnosti dizajnirane su na način da se integriraju kroz gornji projekt, odnosno da se kroz ovaj projekt osigura dostatna zastupljenost aktivnosti vezanih za prilagodbu na klimatske promjene u zemljama u kojima će se, kroz „MedProgram“, pripremati planovi upravljanja obalnim područjem.

U 2022. godini održan je niz online koordinacijskih sastanaka sa svim ostalim partnerima, kao i niz nacionalnih radionica s marokanskim i crnogorskim nacionalnim i lokalnim partnerima i dionicima vezanih za izradu obalnog plana za regiju Tanger-Tetouan-Al Hoceima i obalnog plana za Bokokotorski zaljev.

Izrada oba plana tekla je prema planu: izrađene su bazne studije, određeni prioriteti kojima će se planovi baviti, predložena je lista indikatora održivosti.

Osim nacionalnih radionica, Centar je 13. i 14. srpnja 2022. organizirao, u svojim prostorijama u Splitu, sastanak s voditeljima nacionalnih timova i službenim predstavnicima ministarstava zaduženih za zaštitu okoliša iz obje zemlje, s ciljem usklađivanja procesa izrade obalnih planova. Tom prilikom, izražena je potreba izrade priručnika za izradu obalnih planova prema odredbama Protokola o IUOP-u, što je Centar prihvatio kao zadatak za iduće dvogodište.

3.3 Sudjelovanje u aktivnostima drugih sredozemnih organizacija

Sredozemna regija, UNEP/MAP i Centar već godinama su predvodnici u području IUOP-a, ne samo zbog Protokola – u svijetu jedinstvenog pravnog instrumenta – već i zbog bogatog iskustva i ekspertize stečene tijekom godina praktične provedbe IUOP-a. Iz tih je razloga Centar često pozvan da se uključi u aktivnosti drugih nacionalnih i međunarodnih institucija. Najvažnije takve inicijative u 2022. godini na kojima je Centar sudjelovao bile su:

- EU konferencija o planiranju mora u svibnju u Brestu;
- UN konferenciji o oceanima u lipnju u Lisabonu;
- COP 27 u studenome u Sharm El Sheiku;
- IOC-UNESCO konferencija o planiranju mora u studenome u Barceloni;
- Ekonomski forum mediteranskih parlamentaraca u prosincu u Marakešu.

Na svim skupovima Centar je imao zapažena izlaganja, a na COP27 i zaseban side event u okviru Mediteranskog paviljona. Bila je to još jedna prilika za promociju nagrađivanog obalno plana Šibensko-kninske županije.

3.4 Aktivnosti Centra u Republici Hrvatskoj

3.4.1 Obalni planovi

Nastavljena je uspješna suradnja sa Šibensko-kninskom županijom (ŠKŽ) i Splitsko-dalmatinskom županijom (SDŽ) na provedbi obalnih planova te s Primorsko-goranskom županijom (PGŽ) na izradi obalnog plana. Centar daje stručnu podršku županijama, sudjeluje na radionicama i pomaže u osiguranju sredstava iz raznih financijskih instrumenata na međunarodnoj razini.

4. Komunikacija, edukacija i promidžba

4.1. Vidljivost Centra

Internetska stranica Centra redovito se ažurira kao jedinstvena platforma sa svim relevantnim sadržajima, čime je značajno povećana vidljivost Centra. Stranica je sadržajno unaprijeđena u skladu s obvezom proaktivne objave informacija. Vizualnim identitetom i logom izgrađena je prepoznatljivost Centra u javnosti, kao i komunikacija prema ciljanim skupinama.

Vidljivost Centra posebno je velika tijekom kampanje „Mediterranskog dana obale“, koja se jednom godišnje i provodi upravo sa ciljem informiranja široke javnosti i svih dionika o radu Centra i UNEP/MAP-a, naporima sredozemnih zemalja za uspostavljanje održivih modela razvitka te postignutim rezultatima. Osim posebne internetske stranice, „Mediterranski dan obale“ ima i svoju Facebook stranicu (više od 1000 stalnih pratitelja) te Twitter (oko 200 stalnih pratitelja).

Velika vidljivost Centra i u RH i na međunarodnoj razini postiže se i poveznicama koje sa stranica drugih institucija i organizacija upućuju na internetske stranice Centra i/ili na izravan kontakt sa djelatnicima Centra.

<http://paprac.org/>

<https://coastday.net/>

<https://www.facebook.com/Coast.Day.Med/>

https://twitter.com/UNEP_PAPRAC

4.2. Suradnja s medijima

Predstavnici Centra redovito sudjeluju u radijskim i televizijskim emisijama sa ciljem promicanja važnosti očuvanja prirode i okoliša, posebice tema morskog okoliša, planiranja i zaštite obalnog i morskog prostora, klimatskih promjena i drugih tema iz područja djelovanja Centra.

Nastavljena je tradicionalna suradnja s dnevnim novinama i web portalima, a sudjelovanjem na tribinama, radionicama i konferencijama povećana je vidljivost pojedinih tema. Kao i uvijek, najveći broj objava u medijima bio je u vrijeme održavanja „Mediterranskog dana obale“.

4.3. Edukacija i informiranje

Aktivnostima na edukaciji dionika i informiranju javnosti posvećuje se velika pažnja u okviru cjelokupnog programa rada UNEP/MAP-a, pri čemu Centar ima istaknutu ulogu.

4.3.1 Edukacijske aktivnosti

Glavni edukacijski program Centra je virtualni tečaj o IUOP-u „MedOpen“ (više u poglavlju 3.1.5). I ostale edukacijske aktivnosti opisane su u prethodnim poglavljima, ovisno o temi koju su obrađivale.

Posebno valja istaknuti edukacije koje Centar organizira za studente hrvatskih sveučilišta te da je Centar od 2018. godine nastavna baza Odjela za studije mora Sveučilišta u Splitu.

4.4. Publikacije

Centar objavljuje publikacije i ostale materijale na službenim jezicima UNEP/MAP-a, a to su engleski i francuski. U cilju očuvanja okoliša, na minimum je svedeno tiskanje te se publikacije objavljuju na Internet stranicama Centra. Najvažnije publikacije u 2022. godini:

- A Test of the Applicability of the Neat Assessment Tool for GES for the Coast and Hydrography EOs in the Adriatic
<http://iczmplatform.org//storage/documents/bEid8oyBdUKMmKy6h03pydKxSRH3L11mZYLcqjBt.pdf>
- Restoration plan for the creation of a coastal wetland area in Santa Marija Bay, Comino (Malta)
<http://iczmplatform.org//storage/documents/5UnELR0od5UpzYrfbavpXlgRaSiG5GMx5AsBIZ0Q.pdf>
- Report on lessons learned based on national reports for the CIs 15 and 16
<http://iczmplatform.org//storage/documents/ZswbcnarT7opyBHVi94q5vnJUJUdkQMqzFXhVVJs.pdf>
- Coastal Resilience Handbook for the Adriatic
<http://iczmplatform.org//storage/documents/e8DKS6ReBi1qjsiJsyAWeq4dqddzJZ8J9VjnRF6b.pdf>

5. Financijsko poslovanje

U 2022. godini Centar je poslovao preko računa u OTP – BANKA D.D.

Sredstva planirana za 2022. godinu bila su potvrđena u iznosu od 8.589.557,89 kn na devetoj sjednici Upravnog vijeća održanoj 23. prosinca 2021. godine. Na desetoj sjednici Upravnog vijeća Centra, održanoj 13. listopada 2022., izglasan je 1. rebalans financijskog plana, kada je financijski plan Centra iznosio 7.704.802,12 kuna. Konačni financijski plan Centra izglasan je na desetoj sjednici Upravnog vijeća Centra, održanoj 23. prosinca 2022., i iznosio je 7.704.802,12 kuna.

Tablica 1. Struktura prihoda Centra u 2022.

Vrsta prihoda	Plan za 2022. (kn)	Realizacija na 31.12.	Indeks
Prihodi iz proračuna	200.000,00	200.000,00	100,00%
Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	5.688.932,95	5.657.016,84	99,44%
Prihodi od Institucija i tijela EU	1.467.259,44	1.467.259,44	100,00%
Ostali prihodi	579,05	579,68	100,11%
UKUPNO	7.356.771,44	7.324.855,96	99,57%
Preneseni višak iz 2021.g.	348.030,68	348.030,68	100,00%
UKUPNO PRIHODI	7.704.802,12	7.672.886,64	99,59%

Financijskim planom Centra planirano je ukupno 7.704.802,12 kn prihoda, od kojih je realizirano 7.672.886,64 kn, odnosno 99,59%.

Tablica 2. Struktura rashoda Centra u 2022.

Vrsta rashoda	Plan za 2022. (kn)	Realizacija na 31.12.	Indeks
Rashodi za radnike	4.852.880,63	4.849.984,42	99,94%
Materijalni rashodi	2.302.869,37	2.179.629,29	94,65%
Rashodi amortizacije	122.000,00	119.081,36	97,61%
Financijski rashodi	9.000,00	8.787,86	97,64%
Donacije	176.513,56	176.513,56	100,00%
UKUPNO RASHODI	7.463.263,56	7.333.996,49	98,27%

Financijskim planom Centra planirano je rashoda u ukupnom iznosu od 7.463.263,56 kn, od kojih je realizirano 7.333.996,49 kn, odnosno 98,27%.

Tablica 3. Rezultat poslovanja Centra u 2022.

Vrsta	2022. (kn)
Ukupni prihodi	7.324.855,96
Ukupni rashodi	7.333.996,49
Indeks	100%
REZULTAT POSLOVANJA (manjak prihoda)	-9.140,53
Preneseni višak iz 2021.	348.030,68
Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju	338.890,15

Razlika između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u 2022. godini iznosi -9.140,53 kn, što ukazuje na realizaciju od 100%. Razlika od 9.140,53 kn smatra se manjkom prihoda u 2022. godini koji će se pokriti iz prenesenog viška (348.030,68 kn) iz 2021. godine.

6. Zaključak

Centar je ustanova koja obavlja djelatnost u vezi s provođenjem dijela programa Mediteranskog akcijskog plana Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP/MAP-a), prema obvezama iz Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja (Barcelonska konvencija). Centar obavlja stručne, organizacijske i tehničke poslove u okviru provedbe programa UNEP/MAP-a u područjima koja određuju Ugovorne stranke Barcelonske konvencije, a to su sve zemlje sredozemnog bazena i Europska unija.

Planirane aktivnosti u 2022. godini uspješno su provedene, u skladu s Programom rada i proračunom Centra, usvojenima od strane zemalja potpisnica Barcelonske konvencije u sklopu programa rada i proračuna cijelog UNEP/MAP-a za razdoblje 2022.-2023., donesenog na sastanku ugovornih stranaka COP 22 (Antalija, prosinac 2019.) U skladu s donesenim dvogodišnjim planom, Centar je u 2022. godini proveo sljedeće aktivnosti: dovršenje CAMP projekta za Bosnu i Hercegovinu; provedba prekograničnog CAMP projekta između Albanije i Italije; provedba CAMP projekta za Izrael; doprinos UNEP/MAP-ovu Integralnom programu praćenja i procjene stanja morskog i obalnog okoliša; provedba on-line tečaja „MedOpen“ i organizacija proslave „Mediteranskog dana obale“; pokretanje aktivnosti koje se odnose na IUOP i klimatske promjene u sklopu UNEP/MAP-ova „MedProgramma“; priprema i provedba nekoliko projekata financiranih od strane EU.

Internetska stranica Centra (<http://paprac.org/>), kao jedinstvena platforma sa svim relevantnim sadržajima, redovito je ažurirana tijekom godine. Vidljivost Centra postignuta je kroz medije, sudjelovanje na stručnim radionicama i konferencijama te obilježavanje „Mediteranskog dana obale“.

Prilog 1. Popis korištenih kratica

CAMP	Program upravljanja obalnim područjima (Coastal Area Management Programme)
COP	Konferencija ugovornih strana Barcelonske konvencije (Conference of Parties)
CRA/PPA	Centar za regionalne aktivnosti / Program prioriternih akcija
EU	Europska unija
EUSAIR	Europska strategija za jadransko-jonsku regiju (European Strategy for the Adriatic-Ionian Region)
GEF	Svjetski fond za okoliš (Global Environment Facility)
GIZ	Njemačka agencija za međunarodnu suradnju (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)
GWP	Globalno partnerstvo za vodu (Global Water Partnership)
IMAP	UNEP/MAP-ov integralni program praćenja i procjene stanja okoliša (Integrated Monitoring and Assessment Programme)
INFO/RAC	UNEP/MAP-ov Centar za informiranje, komuniciranje i upravljanje bazom podataka
IOC-UNESCO	UNESCO-ova Međunarodna oceanografska komisija (International Oceanographic Commission)
IUOP	Integralno upravljanje obalnim područjima
MAP	Mediterranski akcijski plan (Mediterranean Action Plan)
NFP	Nacionalna žarišna točka (National Focal Point)
PGŽ	Primorsko-goranska županija
PPM	Prostorno planiranje na moru
QSR	UNEP/MAP-ov izvještaj o stanju okoliša (Quality Status Report)
SDŽ	Splitsko-dalmatinska županija
SPA/RAC	UNEP/MAP-ov Centar za posebno zaštićena područja (Specially Protected Areas / Regional Activity Centre)
ŠKŽ	Šibensko-kninska županija
UNEP	Program Ujedinjenih naroda za okoliš (United Nations Environment Programme)
UNESCO-IHP	UNESCO-ov Međunarodni program za vode (International Hydrological Programme)